

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Даниела Андонова

НМА „Проф. П. Владигеров“

за Дисертационния труд на

Гуо Руй

на тема:

**„УНИВЕРСАЛНО И НАЦИОНАЛНО В КЛАВИРНАТА МУЗИКА НА
КИТАЙ ПРЕЗ XX ВЕК“**

за придобиване на образователна и научна степен

„Доктор“, Професионално направление 8.3.Музикално и танцово изкуство

През 2012 г. Гуо Руй, Китай, е приета в специалността пиано на Нормалния университет в Харбин. През 2016 г. постъпва като магистър по изкуства в Харбинския нормален университет, учи и в Консерватория за музика в Харбин. От 2017 г. преподава пиано в Националния инструментален музикален отдел на Консерваторията за музика в Харбин. През 2018 г. се присъединява към Професионалния комитет по пиано на Китайската асоциация на музикантите Хейлундзян. През 2019 г. преподава пиано в колежа Ибин в провинция Съчуан.

От февруари 2020 г. е докторант в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив под ръководството на доцент д-р Велислава Карагенова.

В периода на своята докторантура Гуо Руй има следните концерти:

- участия в концерти на студенти от класа по пиано на доц.д-р Велислава Карагенова
- декември 2022 г. Коледен фестивал “Тиха нощ,Свята нощ,две очи и във тях лъч надежда достига до нас” Втори Концерт
- 16 март 2023 г. Концерт в Институт "Конфуций" на Великотърновския университет
- 17 февруари 2023 г., Седми юбилеен концерт на класна стая "Конфуций" в Пловдивския университет
- 5.09.2023 Участие в концерт на приятели на музиката, организиран от Мичо Димитров

Награди:

- Поощрение в конкурса "Бах", организиран от АМТИИ ноември 2021 г. , връчена награда
- 21 ноември 2021 г. в Прага, Чехия, за Международния музикален конкурс ART-DUO за дуо цигулка и пиано, спечелете втора награда.
- 13-15 юни 2022 г. в Загреб, Хърватия, Международен конкурс за млади музиканти Загреб 2022.За спечелване на 2-ра награда в категория Пиано К.
- 15-17 Юли 2022г. Златен медал за ансамбъл от пиано и цигулка в Международен конкурс за музикално, танцово и изобразително изкуство „Орфееви таланти”.

Изследването показва нова перспектива при разглеждането на музикалната култура на Китай, специфичната приемственост и връзката с европейската музика, както и връзката с националната идентичност на китайската музика. Познанията, които трудът дава, имат образователно значение за студенти, изпълнители и педагози, за правилното разбиране и интерпретиране на стила на китайските композитори и жанрове. Това прави Дисертационния труд актуален и стойностен.

Темата е интересна и актуална. Трудът е структуриран ясно: увод четири глави, заключение, изведени приноси, впечатляваща библиография

от 72 източника. Това навежда на мисълта за задълбочени търсения в разработката. Дадени са 68 музикални примера и са анализирани около 12 произведения за пиано. Изследвани са много ритмически модели, характерни за китайските етноси в различните региони, както и видовете пентатонични ладове. Тази информация, подредена в нагледни схеми, е полезна за учащите и педагозите в Китай, но и за фолклористите в международен мащаб.

Насочеността на изследването е в теоретико-исторически план и е с особен принос за композитори, теоретически изследователи, педагози, студенти.

В хилядолетната китайска история, музиката заема важно място в социален и политически аспект. Разгледани са сложните предпоставки, трудните периоди и процеси в развитието на клавирната музика от навлизането на първия клавишен инструмент в Китай през 19 век до наши дни.

Също така са изследвани създаването и развитието на музикално-изпълнителската и композиторска школа в страна, географски отдалечена, политико – исторически изолирана през вековете, което предполага задържането и забавянето на развитието на светското музикално изкуство спрямо развитите държави в Европа и Америка.

Паралелно с навлизането на чуждото влияние на напредничави музикални, композиторски и изпълнителски постижения, композиторите в Китай отстояват своята национална идентичност. Това разкрива редица проблеми и повдига множество актуални въпроси пред китайските творци, което е един от изследваните аспекти в Дисертационния труд. Сред тях с особена значимост и актуалност се поставя въпросът за националната самобитност на една млада професионална култура, каквато е китайската.

Този труд има за цел да представи със задълбочен анализ етапите на развитие. Изследвани са периодите от първите професионални композиционни опити в Китай, излизането от народното анонимно творчество и фолклор, до създаването, развитието и разцъфтяването на професионалната композиторска школа, нейния труден път през годините и достигане в ускорени темпове на много от постиженията на съвременните композитори от световната сцена. Разгледани са постепенното приобщаване на китайските творци към използването на цялата палитра от изразни музикални средства, композиционни техники и възможностите на клавирния инструмент, създавани в Европа с векове и стремежът да бъде наваксано и скъсено това време като възприятие, разбиране и начин на мислене. С основание тези процеси в рамките на 20 век се считат за „Китайски културен феномен“.

Малко са теоретичните изследвания върху китайските клавирни композиции от XX век като цяло, както и изследванията, които проследяват процесите на формиране на национален стил в китайската композиторска школа. Това прави Дисертационния труд актуален и със значение.

Акцентирано е на ролята, мястото и значението на фолклора, на народните традиции в процеса на формиране на национален стил. Изследвано и обосновано е богатството на фолклорен материал, с което разполагат китайските композитори, с разнообразието и самобитността на 56 малцинства, всяко от които оформя своя собствена, специфична култура и стил.

В първите две глави на Дисертационния труд са дадени историческите данни за периода от навлизането на първия клавирен инструмент в Китай, написването на първите композиции за пиано и произведенията, създадени до 1949 г. Изследвани са взаимодействията с

традиционната фолклорна музика, с други жанрове, с национални и други инструменти, както и зависимостите от политическите условия за развитие. Изведени са щрихи от музикалните похвати и използваните изразни средства, както и постепенното „мисловно“ навлизане в дълбините на професионалното композиторско изкуство. Следват и изводите за сюжетната насоченост на композиторите, имайки предвид заглавията на създаваните в този период пиеси (например изобилието на програмни пиеси със сюжетни линии от бита, фолклора и природата), както и постепенното разширяване и обогатяване на проблематиката, която вълнува авторите –психологичните състояния и емоции.

В трета глава са изследвани произведения, създадени в следвоенния период (след 1949) и състоянието на културата в драматичния за Китай период на „Културната революция“ (1966-1977).

Четвъртата глава отразява възхода на развитието на китайското клавирно и композиторско изкуство, приобщаването към всички модерни съвременни тенденции в световен мащаб, навлизането им и въздействието им в Китай, както и отварянето на Китай за творчески обмен с целия свят. Това са все фактори, които изваждат Китай от изолация и композиторите на 21 век създават прекрасни музикални клавирни образци.

В труда са включени биографиите, произведенията и музикалните търсения и стил на най-ярките композитори от различни музикални центрове в голям Китай: Джао Юенрън, Хъ Лутин, Чю Уей, Дин Шандъ, Уан Лисан, Чу Ванхуа, Ли Инхай, Цюан Джихао.

Дисертационният труд засяга също развитието и обособяването на жанровата насоченост на клавирните композиции, както и развитието и усложняването на избраните музикални форми. Характерни за началото на 20 век са маршове и песни в малки форми: едноделна, проста двуделна

или проста триделна. Проследена е постепенната промяна в художественото мислене на творците, обогатяването на жанрове и музикални форми, отразяването на нови идеи, и изразни средства, към които композиторите се обръщат в края на 20 и началото на 21 век: клавирни сюити, цикли, сонати, сложни рапсодични форми, полифонична многопластовост, търсения на звукови ефекти и широк регистров обхват. Анализите на произведенията неизменно са фокусирани върху стремежа на композиторите да отстояват неизменно своята национална идентичност, съчетавайки я с желанието за прилагане и овладяване на съвременните световни музикални тенденции, взаимодействия и стилове.

Дисертантката Гуо Руй изтъква следните приноси, които аз приемам:

1. Тази дисертация систематично описва историята на развитието на китайската клавирна музика през XX в. поставена в контекста на търсене на национална идентичност.
2. Изведени са обобщения и изводи за разволя на клавирното творчество съобразно избраната проблематика.
3. Предложен е подробен анализ на представителни клавирни произведения, с важно значение в развитието на изследваните процеси. Това са произведения, показващи посоките и тенденциите за развитие на китайското творчество през XX и XXI век. Чрез анализа можем да пътуваме във времето и пространството, да водим „диалог“ с композитора, а когато разберем всеки детайл от произведенията, можем да разберем и причината, поради която тези произведения заемат важно място в китайската музикална история.
4. Извън конкретните анализи е обхванато и огромно количество произведения за пиано, които намират място в репертоара на китайските пианисти, стават част от педагогическия репертоар в учебните заведения.

Използваната библиография е много обширна и показва задълбочеността на изследването. Впечатлява и използването на източници от български автори (В. Карагенова, Н. Стойков, Е. Коларова, Ив. Хлеббаров, както и английски, което говори за професионални търсения за обогатяване на собствените познания за световните стилони и композиционни тенденции и явления на 20 век.

Докторантката има концертни изяви с репероар от изследваните произведения. Тя има и три публикации на тематика, свързана с проблематиката на дисертационния труд, като с това са изпълнени всички изисквания на ЗНСНЗ.

В заключение:

Оценявайки приносния характер на Дисертационния труд на тема **„УНИВЕРСАЛНО И НАЦИОНАЛНО В КЛАВИРНАТА МУЗИКА НА КИТАЙ ПРЕЗ ХХ ВЕК“** с пълна убеденост предлагам на научното жури да присъди на **Гуо Руй** научната и образователна степен **„Доктор“** в професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“.

София, 20.03.2024

Проф. д-р Даниела Андонова